

GREENPEACE

SAYI #199

SAHİLLER
ÖZGÜR
VE EŞİT
ERİŞİME
AÇILSIN!

İçindekiler

Sahiller, anayasal haklarımıza rağmen “kıyım kıyım”

Anayasaya göre kamu yararının önceliklendirilmesi gereken sahillerimizde özel işletmeler vatandaşlardan fahiş fiyatlar talep ediyor, korunması gereken noktalarda büyük oteller inşa ediliyor. Bunun karşısında bizler kıyılarımızın gerçek sahiplerinin, yani halkın, özgürce erişimine açık olması gerektiğini savunuyoruz. Çünkü sahiller hepimizin.

Sıcak hava dalgasına karşı eylem planı şart!

Haziran ayında karşı karşıya kaldığımız sıcak hava dalgası sonucunda güneşin etkisi çok yüksek değerlere ulaştı. Ağaçlık alanlar ise iklim kriziyle mücadele için neler yapılması gerektiğini bir kez daha gözler önüne serdi. Afete dönüşen bu sıcak hava dalgasına karşı etkin eylem planları uygulamak artık kaçınılmaz!

Haziran'da Greenpeace...

Greenpeace, gezegenimizin geleceği için haziran ayında da tüm dünyada barışçıl eylemler düzenlemeye devam etti...

GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz
Basım ve Tanıtım
Hizmetleri Ltd. Şti. adına
Orli Toledo

Genel Yayın Merkezi

19 Mayıs Mah. 19 Mayıs Cad.
Golden Plaza, No: 3/16 Ofis
No: ORJ/149, 34363
Şişli - İstanbul
Tel: +90 212 935 30 33
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Orli Toledo

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Berkan Özyer

Editör

Onur Aylı

Baskı

Printworld Ambalaj Etiket
San. Tic. A.Ş.

Grafik Tasarım ve Uygulama

F₂O Reklam ve Tanıtım

Dağıtım

PTT

Kapak fotoğrafı

© Greenpeace

GREENPEACE

SAHİL İŞGALLERİNİ BELGELENDİRİYORUZ

Anayasaya aykırı olarak halkın kullanımına kapatılan kıyı alanları hepimizin! Siz de sahillerde yasa dışı yapılaşma veya işgaller fark ediyorsanız, bunları belgeleyebilirsiniz. İşte adım adım yapabilecekleriniz...

- Bu işgallerin fotoğrafını çekin.
- Konum ve açıklamayla, 530 162 1001 numaralı Whatsapp ihbar hattına gönderin.
- Haritaya eklenen fotoğrafı kontrol edin.

Haritayı görüntülemek ve kampanyayı imzalamak için:
imza.greenpeace.org/sahiller-hepimizin

SAHİLLER, ANAYASAL HAKLARIMIZA RAĞMEN “KIYIM KIYIM”

Anayasaya göre kamu yararının önceliklendirilmesi gereken sahillerimizde özel işletmeler vatandaşlardan fahiş fiyatlar talep ediyor, korunması gereken noktalarda büyük oteller inşa ediliyor. Kıyılarımızı kaplayan tüm bu toz ve duman, bir grup ayrıcalıklı kesimin hayal ettiği eşitsiz dünyanın ardında yükseliyor. Bunun karşısında bizler kıyılarımızın gerçek sahiplerinin, yani halkın, özgürce erişimine açık olması gerektiğini savunuyoruz. Çünkü sahiller hepimizin.

Sahiller, elitler ve büyük şirketler tarafından işgal edilip özelleştiriliyor, bu da çevre tahribatına yol açıyor ve yurttaşların sahil ve kıyı şeritlerinden eşit ve adil bir şekilde yararlanmasının önünde engel oluşturuyor. Kâr ve rant odaklı şirketler, sahil şeritlerini anayasaya aykırı bir şekilde işgal etmeye devam ediyor, bu durum hem ekolojik kıyımı artırıyor hem de yurttaşların sahillere özgür ve eşit erişimini engelliyor.

Greenpeace Akdeniz olarak, Türkiye'nin dört bir yanındaki kıyı hareketleri ve yurttaşlarla birlikte “Sahiller Hepimizin” kampanyasını başlatarak, sahillerin özgür ve eşit olarak herkesin kullanımına açılması ve ekolojik kıyımın son bulması için çalışıyoruz. Yaptığımız saha çalışması ile özel şirketler, oteller ve küçük bir azınlığın kullandığı işletmeler tarafından gerçekleştirilen sahil iş-gallerini belgeledik, belgelemeye devam ediyoruz.

MARMARİS

Marmaris, kıyı işgallerini belgelemeye başladığımız ilk yer oldu. Bu bölge, genellikle şezlong ve şemsiye kiralamalarının yaygın olarak ve yüksek fiyatlara yapıldığı bir yer. Kamusal olarak kullanılacak plajlar ya çok sınırlı ya da bu plajlarda duş, tuvalet gibi temel hizmetler ücretsiz olarak sunulmuyor. Bu durum insanları fiilen ücretli ve işgal edilmiş alanlara yönlendirerek ve kamusal hizmetlerden mahrum bırakarak, işgal edilmiş plajları kullanmaya zorluyor.

Marmaris'e özgü olmayan bu durum neredeyse Türkiye genelinde sahil ve kıyı işgallerinin yaygın bir tablosunu oluşturuyor. Halk plajları, genellikle temel hizmetlerden yoksun bırakılıyor ve insanlar ücretli plajlara yönlendiriliyor, bu durum ücretli plajların popüler hale gelmesine yol açıyor.

Ancak daha büyük kıyı işgalleri her zaman olduğu gibi büyük sermaye gruplarının kullanımına anayasaya aykırı bir şekilde açılmış durumda. Örneğin Marmaris'in muhteşem doğal güzelliğe sahip bir koyunu şantiye alanına çeviren Wellness Resort Sinpaş GYO, koyun girişine demir bir kapı koyarak ve güvenlik görevlileri aracılığıyla koya giriş ve çıkışı engellemekten hiç çekinmiyor. Bu koyu belgelemeye çalışırken yanımıza gelen güvenlik görevlisi çektiğimiz fotoğrafları silmemizi istiyor.

Ülkemiz 8.333 kilometrelik eşsiz bir sahil şeridinde sahip. Anayasamıza göre sahiller için öncelikle kamu yararı gözetilmeli. Ancak anayasal haklarımıza rağmen sahiller özel izinlerle bol yıldızlı otellere, büyük işletmelere teslim ediliyor. Sahillerin çevre koruma ilkesine uygun şekilde herkesin erişimine açılmasını talep ediyoruz.

BODRUM

Bodrum ve Çeşme gibi bölgelerde de durum farksız. Birçok otel, villa ve diğer işletmeler kıyıları işgal ederek yurttaşların sahillere özgürce erişimini engelliyor veya kıyı ve sahilleri çitleyerek yurttaşların anayasal olarak sahile erişim hakkını tamamen gasp ediyor. Örneğin The Bo Viera Rezidans, Otel ve Villa projesi muhteşem bir koyu kamusal erişime tamamen kapatmış durumda. Hatta reklamında 'Hayal Et, Çünkü Herkes Göremez' diyerek sadece ayrıcalıklı bir kesim için projeler ürettiğini açıkça belirtiyor.

Tüm bu toz ve duman, bir grup ayrıcalıklı kesimin hayal ettiği eşitsiz dünyanın ardında yükseliyor. Kıyılarımızda hunharca yarattıkları ekolojik tahribatın sonucu olarak havaya savruluyor. Hiç kuşkusuz, bu büyük ölçekli inşaat ve otel firmaları, hepimizin ve tüm yetkili kurumların gözü önünde anayasal suç işliyor.

Tüm bu işgalleri belgelemeye çalışırken, İstanbul Boğazi'ndeki kıyı işgallerinden de bildiğimiz Astaş Holding'in sahip olduğu Mandarin Oriental Bodrum örneğiyle karşılaşıyoruz. Bu bölgede sahilden özgürce denize girmeyi bırakın, otelin önünden geçerken bile güvenlik önlemleri etrafınızı sarmış durumda.

Fotoğraflar: © Greenpeace

ÇEŞME

Çeşme'ye geldiğimizde bizi çok daha şaşırtıcı bir manzara karşılıyor. Harika bir kumsala sıralanmış şezlong ve şemsiyelerden ücret talep ediliyor. Bu alışılmış manzarayı şaşırtıcı kılan şey ise Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın bu ücreti talep etmesi. Diğer taraftan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın sahil işgallerine izin vermeyeceği ve kıyıların tüm yurttaşlara açılacağı açıklaması düşündürücü. Sırası gelmişken soralım: Biz hangi bakanlığın yurttaşlarıyız? Cevabı Çeşme Pırlanta Plajı'nın kocaman tabelasının son maddesinde buluyoruz: 'Pırlanta Plajı özel insanlar içindir.' 600 TL karşılığında siz de özel insanlar statüsüne kavuşabilirsiniz.

KARABURUN VE FOÇA

Karaburun ve Foça hattında da benzer işgallerin çeşitliliğiyle karşılaşyoruz. Villa, özel konut ve oteller yurttaşların kıyıya özgürce erişim haklarını gasp ediyor ve doğal alanların devasa inşaat projeleriyle tahrip edilmesine neden oluyor. Karaburun'da, küçük bir balıkçı köyünün devasa bir villa projesine dönüştüğünü görüyoruz.

Foça'da çitlenmiş, sadece mülk sahiplerinin kullanımına ayrılmış lüks villa arazileri neredeyse olağan hale gelmiş durumda. Diğer yandan beach club'ların kapı görevlileri, fahiş ücretlerini neredeyse bir indirim kampanyası gibi sunmaktan geri durmuyorlar. İçeride alkollü veya alkol-süz bir içki de 'ücretsizmiş.' Bu kişilere doğrudan "Biz sadece plajı kullanacağız, sizin herhangi bir hizmetinizi kullanmak istemiyoruz" demek hiç de kolay değil; bir anda ortam gerginleşebiliyor. Biraz dinlenmek ve nefes almak için geldiğiniz deniz kenarı, mafya benzeri kişilerin tehditlerine maruz kaldığınız bir yere dönüşebiliyor.

AYVALIK

Sarımsaklı ve Ayvalık, Türkiye'nin en uzun plajlarından birine sahip olmasına rağmen, durum pek değişmiyor. 7 kilometre uzunluğundaki plajda oteller ve beach club'lar hemen hemen her yerde bulunuyorlar. Yine de bu plajlarda havlunuzu serip güneşlenebileceğiniz yerler mevcut. Ancak yerel yönetim tarafından plajda çevre düzenlemesi çalışmaları devam ediyor.

Bu bölgede gördüğümüz, çevre davaları takipçisi ve Ayvalık Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Girişimi'nden Avukat Tuba Aysun Türközen, kumsala yapılan çevre düzenlemelerinde beton döküldüğünü ve kumdaki bazı endemik bitki türlerinin bu düzenlemeye kurban edildiğini belirtiyor.

Diğer bir sorun ise halk plajı olarak düzenlenen sahiller erişim probleminin olması. Bu sorunu Balıkesir'in Edremit ilçesine bağlı Altınoluk halk plajında görüyoruz; bu plajlara engellilerin, yaşlıların ve çocuklu ailelerin erişebilmesi ciddi zorluklar barındırıyor. Çoğunlukla beton düzenlemeye sahip olan Altınoluk halk plajında sadece bir tane engelli rampası bulunuyor ve kumsala erişmek için epey yüksek bir beton duvarı aşabilmeniz gerekiyor.

Saha gezimizde, kıyı işgallerinin irili ufaklı birçok katman olduğunu gördük. Holdinglerden lokal işletmelere ka-

dar, kıyı erişim hakkını engelleyen birçok fiili uygulamayı gözlemledik ve belgeledik.

Greenpeace Akdeniz olarak, ekonomik durumu ne olursa olsun, herkesin kıyı alanlarından faydalanabilmesi gerektiğine inanıyoruz. Şehirlerin karakterini ve ruhunu, orada yaşayan insanlar belirler. Ancak büyük şirketlerin kıyıları yasa dışı işgal etmesi, hem bu bölgelerin ekonomisini hem de sosyal yapısını bozuyor. Oysa Kıyı Kanunu'nun asıl amacı, kıyı bölgelerinin kamu yararına kullanılmasını sağlamaktır. Bu hedefi gerçekleştirmek için sahillerin herkesin hakkı olduğunu hatırlatmalı ve bu bilinçle hareket etmeliyiz. Sahil işgallerinin normalleşmesini istemiyoruz; kıyılarımızın gerçek sahiplerinin, yani halkın, özgürce erişimine açık olması gerektiğini savunuyoruz.

Sahiller hepimizin.

SICAK HAVA DALGASINA KARŞI EYLEM PLANI ŞART!

Haziran ayında karşı karşıya kaldığımız sıcak hava dalgası sonucunda güneşin etkisi çok yüksek değerlere ulaştı. Ağaçlık alanlar ise iklim kriziyle mücadele için neler yapılması gerektiğini bir kez daha gözler önüne serdi. Afete dönüşen bu sıcak hava dalgasına karşı etkin eylem planları uygulamak artık kaçınılmaz!

© David McNew / Greenpeace

Haziran ayının ilk haftasında 80 ülkede kavurucu sıcaklar ya ay bazında ya da tüm zamanların sıcaklık rekorlarını kırdı. Sıcak hava dalgaları ABD, Akdeniz, Güney Avrupa, Kuzey Afrika, Asya ve Orta Doğu'yu kavurdu. Mısır'ın Asvan kentinde sıcaklık 7 Haziran'da tüm zamanların rekoru olan 50.9°C'ye ulaştı.

Bu yaşadıklarımız gerçek ve tüm gerçekliğiyle bize yani insanlığa ait... Biz insanların, fosil yakıtlara olan aşırı bağımlılığının ve bu bağımlılığın doğurduğu sonuçların yarattığı iklim krizinin korkutucu tablosu.

Kuraklık, sıcak dalgaları, yağış dengesizlikleri ve seller, Türkiye'nin de payına düşen tehlikeler arasında. Ormanlarımız yanıyor, göllerimiz ve nehirlerimiz kuruyor, tarım alanlarımız çölleşiyor. Binlerce türün (insanlar dahil) yaşam alanları hızla yok oluyor. Aşırı hava olayları gıda ve suya erişim güvenliğini tehdit ediyor, ekonomik zarara ve toplumsal eşitsizliğin derinleşmesine neden oluyor.

Evlerini ve geçim kaynaklarını kaybedenlerin sayısı her geçen gün artıyor.

Sıklığı ve şiddeti artan sıcak dalgaları orman yangınları için de mükemmel koşullar oluşturuyor. 31 Haziran'da Selçuk, Kuşadası, Menderes, Çeşme, Çanakkale, Muğla ve Bursa'da çıkan yangınlar hepimizi derinden etkiledi. Yanan ağaçlar, evlerini kaybeden canlılar, köylerini, evlerini boşaltmak zorunda kalan yurttaşlar için çok üzgünüz. 2023 yılında 1-21 Haziran döneminde 84 orman yangını yaşanırken, bu yıl aynı dönemde 399 orman yangını oldu. Yani yangınlar 1 yıl öncesine göre tam 5 kat arttı. Yine 2023 yılında aynı dönemde çıkan yangınlardan 41 hektarlık alan etkilenirken, bu yıl 2 bin 548 hektar ormanlık alan zarar gördü.

Sıcak dalgalarını ve orman yangınlarını azaltmak için harekete geçmeli; ulaşım, enerji ve gıda sistemlerimizi yeniden düzenlemeliyiz.

Haziran'da Greenpeace...

Greenpeace, gezegenimizin geleceği için haziran ayında da tüm dünyada barışçıl eylemler düzenlemeye devam etti...

- Greenpeace Slovenya, hükümetin iklim krizine çözüm olarak daha fazla rüzgar enerjisi inşa etmesini teşvik etmek için Piran'daki Tartini Meydanı'nda gösteri yaptı.
- Greenpeace Filipinler, "Herkes İçin Dünya" çağrısıyla Quezon City'deki onur yürüyüşüne katıldı.
- Greenpeace Belçika, Avrupa Birliği'ne önümüzdeki beş yıl boyunca gelecek nesillerin haklarını korumayı siyasi öncelikleri arasına alması çağrısında bulunmak için Leonardo da Vinci'nin ünlü "Son Akşam Yemeği" tablosunu yeniden canlandırdı.
- Greenpeace Meksika, sanatçı Francisco Javier Calvillo ile birlikte "Plastiksiz Okyanuslar" kampanyası kapsamında kumsala "Şehirde Başlayan, Denizde Biter" yazan çalışmayla plastik kirliliğine dikkat çekti.
- Greenpeace Afrika, Total ve Shell gibi fosil yakıt şirketlerinin Afrika'da ve dünya genelinde iklimi mahveden faaliyetlerini durdurmalarını, tüm yeni fosil yakıt projelerine son vermelerini, yenilenebilir enerjiye geçiş yapmalarını ve verdikleri zarar için ödeme yapmaya başlamalarını vurgulamak için bir gösteri gerçekleştirdiler.
- Greenpeace Almanya ve Hollanda, Borkum Adası'nın açıklarında yeni gaz sondajını durdurmak için protesto yaptı. 8 saat süren aktivizm ve mahkeme işlemlerinin ardından başarıya ulaşıldı.
- Greenpeace Almanya, Reichling'de planlanan gaz sondajını durdurmak için Münih'teki Ekonomi ve Enerji Devlet Bakanlığı önünde "Yeni Gaz Yok!" ve "Reichling'de Gaz Sondajını Durdurun!" yazan pankartlarla protesto yaptı.

© Omar Bayo Fall / Greenpeace

Aylık birden fazla dergi alıp, bunları okullara ulaştırarak **gençleri Greenpeace ile tanıştırmaya ne dersiniz?**

Merhaba,

Bildiđiniz üzere Greenpeace Akdeniz Dergi, yalnızca çevre hakkında ve ana akım medyada yer alamayan gelişmeler üzerine yayın yapmaktadır. Bu haberlerin ve bilgilerin daha erişilebilir ve yaygın olması için dergilerimizi mümkün olduğunca fazla kişiyle paylaşmak istiyoruz.

Dilerseniz 1 adetten fazla dergi hak edişlerinizi sizin adınıza bizlerle iletişime geçen, okumaya ve gelişmeye hevesli öğrencilere iletiyoruz. Fazla sayıdaki dergilerinizi kendi çevrenize iletmek isterseniz, bizi hafta içi 10:00-19:00 arası (0212) 935 30 33 numaralı telefondan arayabilir ya da bilgi.tr@greenpeace.org'a mail atabilirsiniz.

GREENPEACE